

Վարդ շատ կը սիրեմ, բայց այս Գրիգոր ուրիշ բան էր. կ'ուզէի, որ ամէն վայրկեան զինք տեսնեմ, իրեն հետ խօսեմ, իւր ձայնը լսեմ, գիշերը երազիս մէջ կը տեսնէի, արթուն իր կերպարանքն իմ աչացս առջեւէն չէր երթար, երբ ինք ներկա չէր. եւ այս զարմանալին է՝ մարդու զրուցել նաեւ չէի համարձակեր, եւ մինչեւ այսօր մօրս եւ եղբօրս չեմ կրցեր յայտնել. քեզ կը սպասէի, հայրիկ, որ կարենամ սիրտս բանալ, եւ դու բանի ամիս եղաւ, որ ուշացար:

— Բայց դու, Թենի, այդ երիտասարդին հետ խօսեցա՞ր առանձին. ինք քեզի նոյն զգացմունքներն յայտնե՞ց:

— Ոչ, առջի օրերը մենք անտարբեր կը խոսէինք, բազմութեան մէջ. մայրս զբաղած էր, Վարդ ամէն օր որսի երթալ իւր գուարճութիւնն էր. ես միւսակ էի, Գրիգոր միւսակ էր տան մէջ, գրքերու սենեակը կ'անցներ մեծ մասը. ես էլ հոն կ'երթայի երբեմն. կը զարմանայի, որ յունարէն, պարսկերէն գրքեր ամէնն էլ կը խառնէր՝ կը կարդար, վերջը օր մը ըսաւ թէ՝ «Ձեր գրքատունը շատ խառնակ վիճակի մէջ է, Օրիորդ, ես որ գործ չունիմ, եթէ ուզէք կարգի կը դնեմ». ես էլ շնորհակալ եղայ եւ աղախիններուն հետ իրեն օգնեցի. իր կատակները՝ իր խօսակցութիւնը այնպէս պարզ էին եւ այնպէս անուշ եւ այնպէս ծանր ու համեստ, որ ամէնքը կ'ակնածէին իրմէ իբրեւ թէ շատ տարիքով ոք լինէր: Կ'ելնէինք պարտեզ իրեն հետ կը շրջագայէինք. զարմանալին հոն է, որ երբ միայն մնայինք՝ կը կապուէինք, խօսք չէինք գտներ զրուցելու. կարծես ինքը կը կարկամէր, ես կը պապանձէի: Իր երթալու խօսք երբ կը լինէր սիրտս կը ճզմուէր, եւ հազիւ թէ արտասուքս կը սանձէի. կը վազէի՝ կ'երթայի իմ սենեակս, առանձին կուլալի եւ կը թեթեւնայի, բայց օրը մօտեցաւ, եւ առաջի գիշերը որ...

Հոս աղջիկը չի կրցաւ ալլելս շարունակել եւ արտասուքը ձայնը խեղդեցին, իսկ ծերը շփոթած եւ տխուր՝ ձեռքէն բռնեց եւ հովանոց մը տանելով.

— Որդեակ Թենի, շատ լաւ է, որ կուլաս, կ'ըսեն թէ արտասուքը սիրտ կը զովացնէք լա՛ց իմ սիրուն աղջիկս, լա՛ց, եթէ ես կ'արեւալի՝ ես էլ կուլայի, բայց աստուած ինձ այդ շնորհքը չէ ատէր: Բայց զրուցէ ի՞նչ եղաւ առջի գիշերը:

— Ալն երթալու օրուան առջի գիշերը շատ գեղեցիկ լուսին մը կար, ծովը հանդարտ հայլիի պէս կը փալլեր, քունը աչքես փախաւ, իջայ վարի պարտեզը մուշտակ մը վրաս առած, նստայ եւ տխուր կը մտածէի, երբ աւագին վրայ ոտքի ձայն մը լսեցի պարտեզին միւս ծայրը, տեսայ, որ Գրիգոր ինքն էր. գլուխը կախած կը շրջագայէր, երբեմն կը կանգներ երկինք կը նալեր, երբեմն ծովուն. կ'ուզէի փախչիլ երթալ իմ սենեակս, բայց ծնկվներս կարկամէր էին, սիրտս կը